

UVOD

Gradska skupština Grada Zagreba je u listopadu 2018. godine donijela Odluku o izradi Urbanističkog plana uređenja Groblje Jakuševac (SGGZ 23/18).

Nositelj izrade je Gradski ured za stratezijsko planiranje i razvoj Grada, a stručni izrađivač Zavod za prostorno uređenje Grada Zagreba.

PODACI O PROSTORU I OBUHVAT PLANA

Groblje Jakuševac nalazi se u južnom dijelu grada, gradska četvrt Novi Zagreb - Istok, uz Jakuševčku ulicu, neposredno uz crkvu Sv. Marka i vrlo blizu južne obilaznice grada Zagreba i ranžirnog kolodvora.

Površina današnjeg groblja bez katastarske čestice na kojoj je crkva Sv. Marka iznosi približno 0,6 ha. Generalnim urbanističkim planom Grada Zagreba planirano je širenje groblja prema jugoistoku. Površina UPU-a Groblje Jakuševac iznosi približno 1,7 ha.

Postojeće groblje ima jedan pristup s javne prometne površine i preko parcele na kojoj se nalazi Župna crkva sa svojim trgom i drugi preko manjeg parkirališta koje je uređeno duž postojećeg puta.

Prostor na kojem se nalazi crkva sa svojim trgom je odvojen od prostora groblja živicom. Sjeverozapadno od groblja je parcela koja pripada župnom uredu, a duž nje je uređena staza s postavljenim klupama. Na čestici sjeverozapadno od groblja uz Jakuševčku ulicu nalazi se zvonik koji se iza posljednjeg reda grobova uz šetnicu uočava s prostora groblja. Veza ovog prostora i groblja je onemogućena naknadnom izgradnjom reda grobova smještenih uzdužno uz šetnicu te je sada moguća isključivo preko trga ispred crkve.

Današnje groblje je glavnom stazom podijeljeno u dva dijela, ali staza ne prolazi cijelom dužinom groblja. U sjevernom dijelu groblja nalazi se 300-tinjak grobnih mjesta, a južni dio groblja ima oko 430 grobnih mjesta. Ova grobna mjesta su velikim dijelom samo zemljani grobovi na kojima je izveden grobni uređaj. Duž sjeverozapadnog ruba groblja naknadno je izveden jedan grobni red od 50-tak grobnih mjesta koji je potpuno 'zatvorio' pogled i vezu na grobno zvono.

Na kraju središnje grobne staze, približno u ravnini 31 reda, nalazi se križ - simbol groblja. Taj prostor nije povezan s prije opisanim prostorom sjeverozapadno od groblja gdje se nalazi zvonik, jer ih dijeli grobni red koji je zapravo ograda groblja na sjeverozapadnom rubu parcele.

POLAZIŠTA I CILJEVI

Prema podacima Zagrebačkog holdinga d.o.o., podružnice Gradska groblja, tvrtke koja upravlja grobljem Jakuševac, na postojećem groblju, na površini od približno 0,6 ha formirano je 989 grobnih mjesta, a godišnje se izvrši prosječno 36 ukopa te 1-2 polaganja urni. Na groblju nema više mogućnosti za otvaranje novih grobnih

mjesta, no postoji veliki interes za nova grobna mjesta, kako u smrtnom slučaju tako i za rezervaciju, svih vrsta uređenja, pa je iz tog razloga potrebno osigurati planske i prostorne pretpostavke za širenje groblja.

Na temelju programskih polazišta utvrđenih Odlukom o donošenju Generalnog urbanističkog plana Grada Zagreba (SGGZ 16/07, 8/09, 7/13, 9/16, 12/16- pročišćeni tekst), koja propisuju da se na prostoru groblja, osim ukopnih mjesta, mogu graditi prateće građevine, tj. građevine koje služe osnovnoj funkciji groblja, izgradnja prometne, komunalne i druge infrastrukture, određeni su sljedeći ciljevi i programska polazišta Plana:

- osiguranje prostornih preduvjeta za izgradnju novih grobnih mjesta i drugih potrebnih pratećih sadržaja i komunalne infrastrukture, prema standardima utvrđenim posebnim propisima za mala groblja i opremanje pripadajućom grobnom infrastrukturom (vodoopskrba, odvodnja i rasvjeta);
- ambijentalno oblikovanje groblja kao zelene parkovne površine kvalitetnim parkovno-pejsažnim rješenjima;
- kvalitetno funkcionalno i oblikovno povezivanje postojećeg groblja i prostora za proširenje groblje u obuhvatu Plana s planiranim novim sadržajima;
- na temelju analize šireg prostora, njegove kvalitete i prostornih posebnosti planirano proširenja treba odgovarajuće uklopiti u ambijentalne karakteristike prostora i dodati mu simboličko i identifikacijsko značenje;
- pri utvrđivanju rasporeda novih grobnih polja kao i ostalih grobnih sadržaja potrebno je Planom omogućiti faznu i/ili etapnu realizaciju zahvata u prostoru, ovisno o mogućnostima rješavanja imovinsko-pravnih odnosa i potreba Zagrebačkog holdinga Podružnice Gradska groblja.

Smjernice za planiranje i uređenje prostora groblja i pratećih sadržaja:

- Planirati nova grobna polja s jedinstvenim i/ili mješovitim korištenjem: zemljani ukop, grobnice različitih veličina, posebne grobnice – mauzoleji, kasete za urne;
- Treba planirati najmanje 10-15% ukupne površine groblja kao parkovnu površinu;
- Provjeriti mogućnosti i odrediti mjesta na kojima bi bilo moguće spojiti (povezati) stare i nove grobne površine;
- Provjeriti potrebu određivanja položaja simbola groblja u odnosu na cijelo groblje;
- Kvalitetno povezati prostor ispred crkve i današnje mrtvačnice s novim grobnim površinama, te omogućiti pristup pogrebnim kolicima i samoj povorci do istih;
- Predvidjeti uređenje prostora za prodaju grobnog cvijeća, svijeća i ostale grobne opreme, preporučuje se izraditi tipske kioske;
- Predvidjeti prostor parkirališta za osobna vozila posjetitelja groblja, dimenzionirano prema posebnim propisima;
- Izraditi idejno pejzažno uređenje cijelog groblja s prikazom etapnosti provedbe sadnje te prijedlog uređenja ograde uz izmjenu postojeće koja će oblikovno biti ujednačena s ogradom proširenja groblja;
- Planom parcelacije utvrditi etape provedbe uređenja novih grobnih polja. Površina pojedine etape treba zadovoljiti najmanje petogodišnje potrebe;
- Obzirom na mikrolokaciju groblja (unutar naselja) potrebno je planirati zelenu tampon zonu prema ostalim namjenama;
- Nastavno na postojeće zelenilo uz crkvu i mrtvačnicu tj. uz Jakuševčku cestu predvidjeti u istoj širini zelenilo s mogućnošću uređenja ozelenjenog parkirališta;
- Planom će se osigurati prostor za sekundarnu deponiju otpadnog materijala s koje se povremeno odvozi otpad na gradsku deponiju, i to na podesnom mjestu zaklonjenom zelenilom od pogleda posjetitelja, ali pristupačnom mehanizaciji komunalnog poduzeća koje obavlja odvoz;
- Pri odabiru rješenja i prostornih veličina pojedinih dijelova te sadržaja groblja moraju se zadovoljiti uvjeti posebnih propisa koji uređuju predmetno područje.

PLAN PROSTORNOG UREĐENJA

Osnovni cilj izrade Plana je definiranje organizacije i uređenja postojećeg i proširenih dijelova groblja, kao i sadržaja i površina izvan groblja (parkirališta, površina za prateće usluge prodaje...).

Proširenje groblja planirano je na jug i jugozapad, a s obzirom da se sa sjeverne strane postojećeg groblja nalazi crkva sv. Marka postojeće groblje se pojavljuje kao prostorni zglob i veza između crkve i dijela groblja za proširenje.

Već je prije spomenuta činjenica da je površina postojećeg groblja u potpunosti iskorištena te da je razina opremljenosti i uređenosti općih dijelova niska i ne zadovoljava suvremene potrebe, pa je izvršeno plansko kompletiranje postojećih dijelova i osiguraju funkcionalne veze na slobodne površine.

Unutar obuhvata Plana predviđene su sljedeće vrste ukopa s planiranim brojem grobnih mjesta i ukopnih mjesta iskazanim sljedećom tablicom:

GROBNO POLJE	VRSTA I BROJ GROBNIH MJESTA (gm) I UKOPNIH MJESTA (um)								SVEUKUPNO gm	SVEUKUPNO um
		Z3	Z3U	G2	G4	G6	U4	U6		
II	gm um					8 48	30 120	35 210	73	378
III	gm um		30 90	10 20	18 72	14 84			72	266
IV	gm um	80 240	36 108		23 92	18 108			157	548
V	gm um	85 255	36 108	4 8	26 104	20 120			171	595
									473	1787

* broj mjesta je izračunat približno s mogućim odstupanjem

Planom je:

- osiguran dodatni broj novih grobnih mjesta dostatnih za idućih 30 godina;
- planirano polje urni te grobna polja za zemljane grobove i grobnice;
- planirano ograđivanje groblja;
- planirana nadstrešnica ispred postojeće mrtvačnice;
- predviđeno odlagalište otpada (zatvoreno i ograđeno) sa spremnicima za biološki razgradivi otpad i ostali komunalni otpad;

te su:

- osigurane površine za uređenje odmorišta, te lokacije za postavu koševa za otpatke i spremnika za otpad koji nastaje na groblju;
- organizirane površine za promet u mirovanju s internom prometnicom;
- organizirani kolni i pješački ulazi i površine unutar obuhvata plana;
- unaprijeđene postojeće i planirane nove mreže infrastrukture (elektroopskrbe, obnovljivi izvori energije, vodoopskrbe i odvodnje otpadnih voda (sanitarnih i oborinskih)).

Postojeće grobno polje

Grobno polje I je postojeće i u potpunosti je izgrađeno pa se unutar te površine ne planira gradnja novih grobnih mjesta, već samo zadržavanje i rekonstrukcija postojećih grobnih mjesta unutar postojećih gabarita.

Novoplanirana grobna polja

- grobno polje II – u krajnjem sjevernom dijelu proširenja groblja planiran je prostor za kazete za urne (postojeće groblje nema takav prostor) s jednim grobnim redom grobnica sa 6 ukopnih mjesta; ukupni planirani broj grobnih mjesta na grobnom polju II iznosi 73.
- grobno polje III – zauzima prostor duž jugoistočne granice postojećeg groblja; to je polje za mješoviti ukop (zemljani grobovi s 3 ukopna mjesta, grobnice s 2, 4 ili 6 ukopnih mjesta) s ukupno planirana 72 grobna mjesta; unutar tog polja smještena je i kosturnica i prostor za postavu simbolja groblja.
- grobno polje IV – smješteno sentralno na proširenju groblja; na njemu je planirano 157 grobnih mjesta za mješoviti ukop (zemljani grobovi s 3 ukopna mjesta, zemljani grobovi s 3 ukopna mjesta i prostorom za urne te grobnice s 4 ili 6 ukopnih mjesta).
- grobno polje V – zauzima najjužniji dio proširenja groblja; najveće je od novoplaniranih polja, planiranim 171 grobnim mjestom za mješoviti ukop (zemljani grobovi s 3 ukopna mjesta, zemljani grobovi s 3 ukopna mjesta i prostorom za urne te grobnice s 4 ili 6 ukopnih mjesta).

Gdje god je bilo moguće, radi racionalnosti, je planiran dvoredni ukop (grobni redovi su s obje strane grobne staze). Sva grobna polja osim grobnih redova i grobnih staza imaju planirano zelenilo i urbanu opremu.

Mrtvačnica

Mrtvačnica se zadržava, a moguća je njezina rekonstrukcija unutar postojećih gabarita i namjene u skladu s ambijentalnim vrijednostima okolnog prostora i groblja.

Glavni trg uz mrtvačnicu s planiranom nadstrešnicom

Glavni trg je prostor namijenjen oproštajnoj ceremoniji na otvorenom, na kojem se ispred mrtvačnice planira izgradnja nadstrešnice, maksimalne tlocrtno dimenzije 6 x 18 m, oblikovannja i vrste upotrebljenih materijala prilagođenih ambijentalnim vrijednostima prostora groblja.

Kolno-pješačke površine i pješačke površine unutar ograde groblja

Unutar ograde groblja planirane su kolno-pješačke i pješačke površine za pristup grobnim poljima i ostalim sadržajima groblja. Nove glavne grobne staze minimalne su širine 3 m, odnosno 3,5 m kada se koriste za

vatrogasni pristup i pristup službenim vozilima groblja, a grobne staze za pristup grobnim mjestima su minimalne širine 1,6 m.

Parkiralište i prometnica u službi groblja

Za podmirenje potreba za parkiranje osobnih automobila planirana je nova interna prometnica uz jugoistočnu granicu obuhvata i uz nju su smještena parkirališna mjesta u drvoredu.

Gospodarsko dvorište

Na južnom dijelu proširenja groblja planirano je gospodarsko dvorište (prostor za odlaganje viška iskopa zemlje, pijeska, prostor odlagališta humusnog otpada – cvijeće, zelenilo i sl., te plastičnog otpada - svijeće) kao otvoreni ograđeni prostor s mogućnošću kolnog pristupa.

Prostor za prateće usluge prodaje

Prostor za građevine pratećih usluga prodaje (prodaja cvijeća, svijeća, opreme i sl.) predviđen je uz nove ulaze s novoplaniranog parkirališta u službi groblja.

Plan kompleksa groblja